

Jaarverslag 2022

Rekenkamercommissie
Zundert

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Over de Rekenkamercommissie.....	4
2.1	Missie/visie.....	4
2.2.	Samenstelling.....	4
2.3	Contact.....	5
3.	Jaarverslag 2022.....	6
3.1	Activiteitenplan 2022/2023.....	6
3.2	Evaluatieonderzoek "Van Goed Naar Beter".....	6
3.3	Majeure bouwprojecten.....	7
3.4	Evaluatieonderzoek "Doorzakken of doorpakken".....	8
3.5	Onderzoeksprogramma 2023/2026.....	9
4.	Media.....	10
4.1	Website.....	10
4.2	Dagbladen.....	10

1. Inleiding

Voor U ligt het jaarverslag 2022. Na 2 Corona jaren kon de rekenkamercommissie weer fysiek bijeen komen en daar hebben we goed gebruik van gemaakt.

In februari verscheen de evaluatie van het rapport “van goed naar beter” over de uitvoering van de WMO.

We hebben het onderzoek Majeure Projecten afgerond en aan de gemeenteraad gepresenteerd. Het rapport is positief ontvangen, de aanbevelingen werden overgenomen. We hebben in goed overleg met de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad gewerkt aan een onderzoeksplan voor de komende jaren.

Bij mijn benoeming heb ik de wens uitgesproken om vanuit de rekenkamercommissie nauw samen te werken met de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. Omdat we het tenslotte samen moeten doen. We willen onderdeel zijn van de lerende organisatie Zundert. Gesprekken met de ambtelijke organisatie en het college dragen daar aan bij en helpen de commissie om ook zelf te leren.

De aangekondigde evaluatie van eerder onderzoek naar alcohol en drugsbeleid onder jongeren is uitgevoerd en intussen gepubliceerd. De rekenkamer leert ook zelf van de evaluaties. We zullen bij toekomstige onderzoeken nog meer en indringender de samenwerking zoeken, we zullen aanbevelingen preciezer en praktischer formuleren en we zullen ook zelf de opvolging van aanbevelingen gaan volgen.

De organisatie verandert voortdurend, past zich aan en bereid zich voor op nieuwe uitdagingen. De in 2022 nieuw gekozen gemeenteraad zal haar kaderstellende en controlerende rol versterken en nog beter invullen. De gemeenteraad heeft weer vier leden uit haar midden benoemd tot lid van onze commissie. Ik ben blij met de samenwerking en de discussies binnen de commissie.

Ook nieuwe wetgeving leidt tot verandering. Zo zal in 2023 door de gemeenteraad worden besloten over de invoering van de gewijzigde wetgeving met betrekking tot rekenkamers. Het gaat leiden tot een andere invulling en structuur. Dat biedt kansen om onze rol verder te versterken, ik verheug me erop.

U leest er verder in dit verslag meer over.

Rik Hindriks
Voorzitter

2. Over de Rekenkamercommissie

2.1 Missie/visie

De rekenkamercommissie Zundert is een constructief-kritische rekenkamercommissie. Zij richt zich op het verbeteren van het beleid en het bestuur van de gemeente Zundert. De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid en bestuur en kiest voor onderwerpen die de potentie hebben het lerend vermogen van de gemeenteraad, het college en/of de ambtenaren te versterken.

Het doel van de rekenkamercommissie is om vanuit een onafhankelijke positie de gemeenteraad te ondersteunen in zijn kaderstellende (beleidsvormende) en controlerende rol. Zij zal bij haar werkzaamheden een bijdrage willen leveren aan

- Het vergroten van de publieke verantwoording (vertrouwen en transparantie van het overheidshandelen);
- Transparantie, kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van haar onderzoeken.

2.2. Samenstelling

Het jaar 2022 was een verkiezingsjaar voor de gemeenteraad. In januari begon de rekenkamercommissie in de volgende samenstelling:

- Rik Hindriks (voorzitter)
- Jan Aarts (lid)
- Geert Aerts (lid)
- Ad van Exsel (lid)
- André Gulden (lid)
- Marco Schuurmans (ambtelijk secretaris)

Na de verkiezingen en de vorming van de nieuwe gemeenteraad zijn uit de raad nieuwe leden voor de rekenkamercommissie benoemd. Het jaar 2022 eindigde de rekenkamercommissie in de volgende samenstelling:

- Rik Hindriks (voorzitter)
- Roy Doomen (lid)
- Piet Geerts (lid)
- André Gulden (lid)
- Wesley van Steen (lid)
- Marco Schuurmans (ambtelijk secretaris)

Wesley van Steen volgt Johan de Beer op in de rekenkamercommissie na zijn besluit om zijn raadslidmaatschap te beëindigen.

2.3 Contact

De rekenkamercommissie is bereikbaar op het adres van haar ambtelijk secretaris:

- **Schriftelijk:** de heer M. Schuurmans, Postbus 10.001, 4880 GA Zundert
- **E-mail:** m.schuurmans@zundert.nl
- **Telefonisch:** 06 1463 3854

3. Jaarverslag 2022

In 2022 kwam de rekenkamercommissie 6 keer in vergadering bijeen.

3.1 Activiteitenplan 2022/2023

Per 21 juni 2022 (na de verkiezingen) publiceerde de rekenkamercommissie haar Activiteitenplan voor 2022/2023. Hoofdbestanddeel van het Activiteitenplan is de communicatie met gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. Voor 2022 waren geen nieuwe rekenkameronderzoeken voorzien, slechts een evaluatie van een eerder uitgevoerd onderzoek. Verder werd voor 2022 het opstellen van een nieuw Onderzoeksprogramma voorzien voor de jaren 2023/2026. In het Activiteitenplan werd ook vooruitgeblikt op de toekomst van de rekenkamercommissie, nadat op 31 mei 2022 het wetsvoorstel “versterking decentrale rekenkamers” werd aangenomen door de Tweede kamer.

3.2 Evaluatieonderzoek “Van Goed Naar Beter”

Op 29 december 2021 zijn de resultaten opgeleverd van het evaluatieonderzoek naar het eindrapport van de rekenkamercommissie getiteld “Van Goed Naar Beter”, een onderzoek uit 2016 naar de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het evaluatierapport kreeg de titel “Van Beter Naar Verbeteringen”. Het evaluatieonderzoek is in opdracht van de rekenkamercommissie uitgevoerd door de heer W. Schneider van de Rekenkamer Dordrecht. In februari 2022 is het evaluatierapport gepresenteerd aan de gemeenteraad.

Het evaluatieonderzoek is vooraf gegaan door een startnotitie. Daarin luidde de centrale onderzoeksvraag: Heeft het onderzoek “Van Goed naar Beter” over de ervaringen van zorgbehoevenden in de gemeente Zundert met betrekking tot de Wet Maatschappelijke Ondersteuning bijgedragen aan het lerend vermogen van Raad, College en ambtelijke organisatie?

De volgende deelvragen werden daarbij benoemd:

- Is het rapport ook na enige tijd nog relevant;
- Zijn de conclusies en aanbevelingen besproken en behandeld door Raad en College;
- Zijn de aanbevelingen overgenomen en vervolgens omgezet in beleid;
- Hebben de in uitvoering genomen aanbevelingen het beoogde effect gehad.

Aan de hand van documentenstudie en interviews zijn deze vragen beantwoord. De evaluatie is afgesloten met een vijftal aanbevelingen:

- Overleg als rekenkamercommissie voor de start met een onderzoek met de gemeentesecretaris en/of afdelingshoofden over planning en globale inhoud;
- De aanbevelingen confronteren met de raad, graag met termijnen erbij. Denk aan afdoeningstermijnen, evaluatiemomenten en tussentijdse rapportages aan de raad. Plan dus aan de voorkant momenten van evaluatie De raad komt dan tijdig in positie;
- Maak tijdens het gesprek met de gemeentesecretaris en afdelingshoofden of programmamanagers afspraken op welke manier en wanneer de schriftelijke informatie aan college en de gemeenteraad

wordt geleverd.

- Overleg met college en gemeenteraad over een jaarlijks moment waar de uitvoering van aanvaarde aanbevelingen rekenkamercommissie worden besproken tussen college en gemeenteraad. Dat kan bijvoorbeeld door een vast agendapunt bij de bespreking van het jaarverslag en door het opnemen van een paragraaf in het jaarverslag.
- Een actieve houding van raadsleden bevorderen door:
 - Als rekenkamercommissie onderwerpen bij de raad op te halen Dit is ook een soort “committeren” van de raad;
 - Bij geschikte momenten tussendoor de raad er meer bij betrekken. De secretaris van de rekenkamercommissie en de griffier liggen deze momenten vast;
 - Beleg een beeldvormende vergadering en ga eens als rekenkamercommissie “met de benen op de tafel” met de raadsleden over dit onderwerp praten om te meten welk gevoel ze er bij hebben. Een geschikt moment is bijvoorbeeld het moment na het vaststellen van de bevindingen, maar vóór het opstellen van de conclusies;
 - Bij een diepgravend onderwerp met een maatschappelijk belang kan de rekenkamercommissie bij zo'n beeldvormende vergadering raadsleden én inwoners uitnodigen, bijv. de cliëntenraad.

3.3 Majeure bouwprojecten

In 2021 is het rekenkameronderzoek gestart naar “majeure bouwprojecten”. Dit onderzoek werd in 2022 afgerond met de publicatie van het eindrapport “Een goed begin is het halve werk”, in februari 2022. Het onderzoek is voor de rekenkamercommissie Zundert uitgevoerd door het onderzoeksbureau Necker van Naem.

De hoofdvraag van dit onderzoek was: welke lessen zijn te leren uit de ontwikkeling en realisatie van het ‘Integraal Kindcentrum’ (IKC) Rijsbergen en de ‘Multifunctionele accommodatie’ (MFA) Achtmaal met het oog op toekomstige soortgelijke projecten?

Deze hoofdvraag werd door het onderzoek beantwoord aan de hand van de volgende deelvragen:

- Welke kaders zijn er ten aanzien van majeure bouwprojecten?
- Hoe is het proces van ontwikkeling en realisatie van het IKC Rijsbergen en de MFA Achtmaal in grote lijnen verlopen?
- Welke actoren waren betrokken, hoe waren de rollen en verantwoordelijkheden formeel en in de praktijk en hoe verliep de samenwerking?
- Hoe is de aanbesteding van beide accommodaties verlopen en welke lessen zijn daaruit te leren?
- Hoe heeft bij de aanbesteding de concurrentie zich tot elkaar verhouden, welk effect heeft dit gehad op de inschrijving en de werkelijk begrote kosten en welke lessen zijn daaruit te leren?
- Welke capaciteitsberekeningen zijn vooraf gemaakt, zijn deze effectief geweest en welke lessen zijn daaruit te leren?
- Hoe zag het projectmanagement (inclusief informatievoorziening) vanuit de gemeente met betrekking tot beide projecten eruit en welke lessen zijn daaruit te leren?
- Welke aanbevelingen zijn er te doen ten aanzien van toekomstige majeure projecten op basis

van de lessen uit de twee casussen?

In de eindrapportage zijn uiteindelijk de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Stel een beleidskader op voor grote projecten zodat de raad proactief bij de voortgang van majeure projecten wordt betrokken.

Formuleer als onderdeel van het raadsakkoord en de daarin opgenomen strategische projectplanning een beleidskader voor deze projecten op. Te beginnen met het raadsakkoord 2022-2026.

- Maak in het raadsakkoord afspraken tussen het college en de raad over de informatievoorziening bij majeure projecten.
- Stel in 2022 voor de raadsperiode 2022-2026 een handvest actieve informatieplicht majeure projecten op waarin zowel de actieve informatievoorziening door het college als de actieve haalplicht voor de leden van de raad worden vastgelegd.
- Organiseer bij de bespreking van het jaarverslag 2021 (en volgende jaren) een raadsbijeenkomst majeure projecten waarbij naast de voortgang van lopende majeure projecten de evaluatie van in het voorgaande jaar afgeronde majeure projecten plaats vindt.

2. Bepaal eerst wat de doelstelling van een project is, voor een budget wordt geraamd.

Neem in de financiële verordening 2022 een werkwijze begroten grote projecten op. Zorg dat die werkwijze voldoende speelruimte bevat om veranderingen op te kunnen vangen zonder het budgetrecht van de raad aan te tasten.

3. Geef de raad gelegenheid om aan de voorkant te sturen.

Wijzig in 2022 het format voor projectleiders om een projectplan op te stellen. Neem een startparagraaf op waarmee de gemeenteraad de kaders vaststelt inclusief tussentijdse doelen, mijlpalen en kritische prestatie indicatoren.

Op 15 april 2022 is het eindrapport gepubliceerd en is er een persbericht naar de media verzonden. Op 20 april is het eindrapport door de voorzitter van de rekenkamercommissie gepresenteerd aan de gemeenteraad.

3.4 Evaluatieonderzoek “Doorzakken of doorpakken”

Met de presentatie en de bespreking van de startnotitie is op 23 september 2022 de evaluatie van start gegaan naar het in 2019 uitgevoerde onderzoek naar drank- en drugsgebruik onder jongeren en het eindrapport getiteld “Doorzakken of doorpakken”. In dit onderzoek is de doeltreffendheid onderzocht van het op jongeren gerichte alcohol- en drugsbeleid van de gemeente Zundert. Dit evaluatieonderzoek is door de rekenkamercommissie in opdracht gegeven aan de Heer W. Schneider van de Rekenkamer Dordrecht.

De hoofdvraag van dit evaluatieonderzoek luidde:

Heeft het onderzoek “Doorpakken of doorzakken” bijgedragen aan het lerend vermogen van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie?

Als deelvragen bij deze hoofdvraag zijn benoemd:

- Is het rapport ook na enige tijd nog relevant?
- Zijn de conclusies en aanbevelingen besproken en behandeld door raad en college?

Hert onderzoek bestond uit een documentenstudie aangevuld met interviews. Het eindrapport van dit evaluatieonderzoek is in 2023 opgeleverd.

3.5 Onderzoeksprogramma 2023/2026

In juni 2022 zijn de gemeenteraad en het college gevraagd om input te leveren voor een nieuw onderzoeksprogramma. Van enkele raadsfracties is respons ontvangen en deze input is, tezamen met de onderwerpen die aangedragen waren door de leden van de rekenkamercommissie, in december 2022 verwerkt in de Keuzenotitie Onderzoeksprogramma 2023/2026.

In 2023 is de keuzenotitie besproken met gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie. De keuzenotitie heeft uiteindelijk geleid tot een nieuw onderzoeksprogramma voor de jaren 2023/2026.

Met als groslijst:

1. Doorlooptijden en proces bestemmingsplannen/omgevingsvergunningen
2. Wonen, jongeren, ouderen, eenpersoonshuishoudens
3. Integratie statushouders
4. Groenbeleid
5. Kwaliteit juridisch beleid
6. Burgerparticipatie

4. Media

4.1 Website

De rekenkamercommissie Zundert heeft haar eigen webpagina onder de gemeenteraad op de gemeentelijke website: <https://www.zundert.nl/gemeenteraad/rekenkamercommissie>. Naast algemene informatie publiceert de rekenkamercommissie hier ook haar documenten waaronder onderzoeksrapporten en het onderzoeksprogramma 2023/2026.

4.2 Dagbladen

Naar aanleiding van de publicatie van het eindrapport “Een goed begin is het halve werk” van het rekenkameronderzoek naar “Majeure bouwprojecten” is onderstaand krantenartikel gepubliceerd in dagblad BNDe-Stem.

ZUNDERT

Rekenkamer pleit voor flexibele projectfinanciering

Als er grote projecten op stapel staan, doet de gemeente Zundert er goed aan niet alles al meteen in het begin financieel dicht te timmeren. De Rekenkamercommissie pleit voor een flexibele financieringsmethode.

In de gemeente Zundert staan een paar grote projecten op stapel. Neem het nieuwe multifunctionele cultuurcentrum De Schroef en de scholen in (Klein-)Zundert die worden (om)gebouwd tot integrale Kindcentra (IKC).

Het zijn 'majeure' projecten waar behoorlijk wat bij komt kijken. Ook financieel. De Zundertse Rekenkamercommissie heeft nu onderzocht hoe één en ander het best kan worden aangepakt.

Daarbij is gekeken naar de totstandkoming van het IKC in Rijsbergen en de MFA (multifunctionele accommodatie) in Achtmaal. „We wilden van hoe daar te werk is gegaan, iets leren voor de toekomst”, zegt voorzitter Rik Hindriks van de Rekenkamercommissie.

Goede werkwijze

Overigens bleek uit de twee cases, dat Zundert zijn majeure projecten best goed aanpakt. „In beide gevallen zijn er geen rare dingen gebeurd. De doelstellingen die vooraf waren geformuleerd, zijn gehaald en de twee projecten zijn binnen de daarvoor gereserveerde budgetten uitgevoerd”, zegt Hindriks.

De Rekenkamercommissie stelt dat het projectmanagement beide keren geen steken liet vallen, dat de communicatie tussen college en raad correct was en dat het heel goed is dat Zundert bij de projecten de eindgebruikers nauw betroek. „Dat heeft goed gewerkt”, stelt Hindriks. „Blijf de eindgebruikers betrekken”, adviseert de Rekenkamercommissie dan ook.

Verbeteringen

Neemt niet weg dat er wel wat verbeterd kan worden. Met name op het gebied van de financiering. Hindriks: „Bij grote projecten wordt nu meestal al vroeg het bedrag vastgelegd waarbinnen alles moet worden afgerond. Dat kan als een harnas werken.” En dat, terwijl er bij aanvang van een project eigenlijk nog veel open ligt.

De Rekenkamercommissie stelt – Edine Wijnands

Blijf eindgebruikers bij het project betrekken

– Rik Hindriks, Rekenkamercommissie

flexibiliteit voor. „Een project bestaat uit veel deeltappen, er is een initiatief, de voorbereiding, het ontwerp, de uitvoering. Door niet meteen te zeggen wat het uiteindelijk moet kosten, maar eerst te investeren in de eerste stappen, is een steeds reëler financieel beeld te krijgen.” Daarmee zijn tegenvallers in te dammen.

Tot slot wordt ook geadviseerd om per project te bepalen hoe iets wordt betaald, met geld van derden of eigen middelen, bijvoorbeeld. En om afspraken vast te leggen over de werkwijze rond grote projecten. Vanavond praat de politiek erover.